

Nr 789

Av fru Mogård, om utvidgat prognosarbete beträffande bostadsproduktion.

Den socialdemokratiska bostadspolitiken har med sin doktrinära inriktning på hård styrning icke lyckats åstadkomma balans mellan tillgång och efterfrågan. Då marknadsmekanismerna helt sätts ur spel, kan därtill befarias att produktionen och kapitalmarknaden snedvrides.

Trots att bostadspolitiken omgärdas av snäva ramar är målsättningen icke helt klarlagd. Det kan på goda grunder ifrågasättas, huruvida den totala målsättningen för dagens bostadspolitik är att häva bostadsbristen, förenat med en ambition att i rimlig utsträckning ersätta ett äldre bostadsbestånd, eller att helt förnya det totala lägenhetsbeståndet. Under 1960-talet har nära 30 % av det totala lägenhetsbeståndet förnyats; skall det fortsatta bostadsbyggandet syfta till att snarast uppnå 100 %? Denna senare målsättning innefattar i så fall en miljöfråga, som icke varit föremål för demokratisk-politisk debatt och beslut.

En hårt reglerad bostadsproduktion kan också innebära att bilden av tillgång och efterfrågan blir felaktig, och en prognos över bostadsefterfrågan kan på samma grund befarias bli missvisande. Redan nu uppträder ett hyres- och köpmotstånd, som i stor utsträckning tillskrivs de stigande kostnaderna. Produktion i fri konkurrens skulle snabbt lokalisera de kostnadsuppdrivande faktorerna och vidta åtgärder beträffande dessa, något som av kostnadsutvecklingen att döma under nuvarande förhållanden synes vara näst intill ogörligt.

Bostadspolitikens inriktning är alltfört att producera ca 100 000 lägenheter per år, och med den bild av efterfrågan som står till buds är detta snarast i underkant. Man börjar dock på sina håll befaria, att det begynnande hyres- och köpmotståndet icke blott har samband med de höga kostnaderna utan även är ett tecken på att marknaden börjar mättas. Om detta är riktigt, skulle det innebära att arbetskraft och byggnadsindustri inom kort skulle ställas inför ett utomordentligt stort omställningsproblem, även om den oprioriterade sektorn givetvis skulle medföra en fördröjning. Att då återigen anknyta till den tidigare målsättning att producera större och rymligare lägenheter som man nu av kostnadsskäl tvingats överge skulle innebära att de allt fler nybyggda lägenheterna finge omdisponeras. En sådan kapitalförstörande planering kan icke anses acceptabel.

Det prognosarbete som bedrivs inom bostadsstyrelsen för den fortsatta bostadsefterfrågan bör i största möjliga utsträckning byggas på undersökningar av bostadskonsumenternas önskemål beträffande bostadens utformning och storlek men bör även utvecklas så att ovan anförda farhågor kan med säkerhet avvisas eller bekräftas. Det torde vara nödvändigt att, i avvaktan på sådana säkra prognoser, låta arbetet omfatta även en analys av arbetskraftens och byggnadsindustrins situation i händelse av snabbt sjunkande efterfrågan.

Med hänvisning till vad ovan anförts hemställas,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller om ett utvidgat prognosarbete beträffande bostadsproduktionen i enlighet med vad i motionen anförts.

Stockholm den 28 januari 1970

Britt Mogård (m)
